

Председнички избори у Украјини 2010. су окончани и *de jure*, пошто је Јанукович и званично устоличен за председника државе у следећем петогодишњем мандату. Пред њим је тежак задатак економске обнове земље, одређивања новог спољнополитичког курса, а не мали задатак ће бити и покушај помирења регионалних разлика у политичко-цивилизацијском опредељењу. Резултати гласања у два круга председничких избора на неки начин су нагласили те велике унутрашњополитичке поделе на проруски југоисток као једну изузетно хомогену политичко-културну регију и остатак земље, односно приближно две половине земље. Приметно је да се ова друга половина – северозападна, такође условно, може диференцирати на најмање две целине, где је крајњи запад, земље Галиција и Волинија, издвојен због својих историјско-културних фактора у посебну целину, што је приметно и по резултатима гласања на свим изборима у последње две деценије. Пошто су нам сада доступни целокупни резултати оба круга председничких избора по свим административним областима Украјине, извршићемо њихову темељну анализу.

У другом кругу председничких избора у Украјини, одржаном у недељу 7. фебруара није било посебних инцидената ни кризних ситуација. Изузетком се може сматрати смрт, једног од контролора Блока Јулије Тимошенко у Ивано–Франковској области, током изборног процеса. Иако је шеф изборног штаба Тимошенкове Турчиновић јавио у првим мах (очигледно непроверену информацију) да је дотични био жртва у обрачуну политичких неистомишљеника, убрзо је демантовано, саопштавањем истине да је реч о срчаном удару. И овај пример је показао велику заостреност политичких страсти и различитих интереса, где се сваки догађај може злоупотребљавати и користити у политичкој борби. Извесну релаксацију, али и значајну медијску пажњу привукао је догађај из Кијева са тамошњег бирачког места где се група девојака обнажила пред новинарима и ТВ камерама позивајући декларативно на мир и толеранцију.

Излазност у другом кругу је била још већа него у првом, око 69% на нивоу целе земље. Међутим, гледано по регионима, она је опет била неравномерна. Галиција је поново показала највишу дозу политизованости. Наиме, иако су сви њени политички фаворити елиминисани још у првом кругу, поново је овде био највећи ниво излазности. Чинило се, по проценту излазности и резултатима гласања, да је гласање против Јануковича било највећи мотив гласачког тела ових простора.

Резултати избора по областима потврђују и чак повећавају досадашња запажања о културно-политичким поделама регија. Овим изборима је додатно наглашена подела

земље на југоисточну и североисточну половину. Јанукович је остварио суверену и убедљиву победу у југоисточној половини земље, а Тимошенкова у североисточној. Истина, Јанукович у Галицији, као и сви источноукрајински политичари доживљава тежак пораз, док у већини области западне, и средишње Украјине добија између 30 и 40% бирача. У Закарпатској области тај резултат је чак и нешто повољнији за њега. Укупни победник је Јанукович са око 3,5% разлике у односу на Тимошкову, што је имајући у обзир бројност бирачког тела земље, нешто мање од милион бирача разлике.

Анализа резултата по областима (компарација првог и другог круга)

Југоисточна Украјина

Анализирајући резултате по областима које је постигао Јанукович у првом и другом кругу, поћи ћемо прво од југоисточне половине земље где он има доминантну улогу и која се сматра проруском. То су административне области Луганска, Доњеца, Запорожја, Харкова, Херсона, Одесе, Николајевска, Дњепропетровска, затим Кримске аутономне републике, и подручје града Севастопоља.

Луганска област. У овој области у којој апсолутно доминира проруска опција и која је уз саму границу са Русијом, Јанукович је у првом кругу добио 71,07 % изашлих бирача, чему треба додати и 5% Симоненка, што значи да су проруски кандидати добили око 76% (са Богословском и Морозом тај биланс је и за око 2% већи). Насупрот томе Јацењук је добио 2,38%, Јушченко само 0,68%. То значи да је наглашена западноукрајинска концепција добила свега око 3%. Тимошенкова је добила 6,5%, а Тигипко 9,5%. Тимошенкова представља умерену западноукрајинску опцију, а Тигипко, заједно са Литвином политички центар.

У другом кругу Тимошенкова је добила само 7,72%, а Јанукович чак 88,96%, (уз 2,34% бирача који су гласали против свих). То значи да је у другом кругу Тимошенкова добила занемарљив удео гласача који су у првом кругу гласали за кандидате неког трећег (отпале кандидате из првог круга), а да је Јанукович успео да мобилише највећи део својих присталица да га плебисцитарно подрже. Ово је вероватно и прави однос снага у Луганској области, која је вероватно у размери од 9 према 1 проруска. Овоме треба додати да је Тимошенкова вероватно успела да мотивише својим политичким шармом, и нешто умеренијом политиком према руском питању последњих година и део бирача центра. Стога је свега око 3% подршке за западноукрајинску идеологију један од

индикатора њихове реалне снаге у Луганској области. Током миграција у време СССР и раније царске Русије, (као и у последње две деценије) могуће је да су то досељеници са запада земље пошто сумњамо да су међу аутохтоним становништвом ових области заступљени симпатизери западноукрајинске идеологије.

Доњецка област. У Доњецку је у првом кругу председничких избора 17 јануара, 76% изашлих гласало за Јануковича, а Симоненко је добио 5%, што значи да су проруски представници добили више од 83% (са Богословском и Морозом). Тигипко је добио око 7%, када се дода Литвин то је око 10% за центар. Тимошенкова је добила свега 4,3%. Са друге стране, Јацењук је освојио 2,7%, а Јушченко око 0,6%, што значи да су наглашени западноукрајински представници добили око 3,5% (са Тјагинбуком), веома слично као у Луганску.

У другом кругу Јанукович је добио чак 90,44%, Тимошенкова свега 6,45%, против свих је гласало 2,28%. То значи да је највероватније у другом кругу највећи део политичког центра подржао Јануковича, а да је Тимошкову практично подржао онај део бирача наглашене западноукрајинске идеологије који је изашао тада на изборе, и симболичан део бирача који је у првом кругу гласао за центар. Сличност у распореду и понашању бирачког тела у Доњецку и Луганску је изузетна, и то су веома јака, уз Севастопољ, најјача упоришта проруске политике у Украјини и базе Партије региона, комуниста и других проруских странака и организација.

Харковска област. У првом кругу у Харковској области Јанукович је добио 50,18%, а Симоненко око 5% изашлих бирача. Тигипко је узео чак близу 19% и заједно са Литвином то је било близу четвртине бирачког тела за тзв. центар. Тимошенкова је добила 10,68%, док је западноукрајинска изразита концепција добила око 8% (Јацењук око 6%, Јушченко 1,4%).

У другом кругу Јанукович је добио 71,35%, а Тимошенкова 22,43%. Против свих је гласало у првом кругу 2,17%, а у другом кругу чак 5,12%. Из напред изнесеног се стиче утисак да је највећи део бирача центра (пре свега Тигипка) у другом кругу гласао за Јануковича, док је Тимошенкова добила подршку претежно из бирачког тела изражене западноукрајинске идеологије. И ова област је са доминантним проруским бирачким телом, што је тек нешто мање изражено него у Донбасу и Луганску.

Запорожка област. У њој је у првом кругу за Јануковича гласало 50,83%, док је

Други круг председничких избора у Украјини и победа Јануковича

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

Симоненко добио 5%, што је уз пар процената Богословске и Мороза значило апсолутну већину проруских кандидата. За Тигипка је гласало близу 18%, а за Тимошенкоу 12%. Јацењук је добио око 5%, а Јушченко 1%.

У другом кругу Јанукович је добио 71,5%, а Тимошенкова 22,22%. Против свих је у првом кругу гласало 2%, а у другом кругу 5,07%. Дакле, резултати у Запорожју су готово преликани из Харковске области, а веома слични су и у Одеској и Николајевској областима. У Херсону је резултат тек нешто повољнији за западноукрајинску опцију, а на Криму за проруску. У Севастопољу је сличност са Доњецком и Луганском облашћу велика, док је Кримска аутономна република (са тек нешто мање израженим резултатима) блиска овим изразито проруским областима.

Миколајевска област. У првом кругу Јанукович је добио 51,3%, Симоненко око 5,5%, што значи да су проруски кандидати добили апсолутну већину. Тимошенкова је добила 13,5% колико и Тигипко. Јацењук је добио око 5,5%, а Јушченко близу 1,5%.

У другом кругу Јанукович је добио чак 71,53%, а Тимошенкова свега близу 23%. Против свих је у првом кругу гласало око 2%, а у другом кругу чак 4,5%. Очигледно је да је и у Николајевској области Јанукович у другом кругу добио највећи део гласача Тигипка, а да је Тимошенкова успела да добије највећи део оних који су претходно гласали за западноукрајинску солацију.

Одеска област. У првом кругу Јанукович је у Одеској области добио 51,12%, а Симоненко близу 3%. Тигипко је освојио чак 21%, а Тимошенкова свега 10%. Јацењук је добио 3,8%.

У другом кругу Јанукович је у Одеској области добио чак 74,14%, а Тимошенкова 19,5%. Против свих је у првом кругу гласало 1,65%, а у другом чак 4,61%. Јанукович је и у Одеској области успео у другом кругу да добије највећи део Тигипкових присталица.

Кримска аутономна република. У првом кругу Јанукович је у Кримској аутономној републици добио преко 61% гласова, а Симоненко 4,5%. Тигипко је добио близу 11%, а Тимошенкова близу 12%. Јацењук је добио 2,5%, а Јушченко око 1%.

Други круг председничких избора у Украјини и победа Јануковича

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

У другом кругу Јанукович је добио чак 78,24%, а Тимошенкова 17,3%. Против свих су гласали у првом кругу 1,8%, а у другом 3,2%. Резултати у другом кругу на Криму показују да је Тимошенкова добила подршку углавном само гласача представника западноукрајинске варијанте из првог круга.

Севастопољ град са посебним статусом. У првом кругу Јанукович је добио 58%, а Симоненко око 10%, Богословска 2%. Тигипко је добио 15%, Тимошенкова 6,5%. За Јацењука је гласало близу 2%, а за Јушченка 0,7%.

У другом кругу Јанукович је добио 84,3%, а Тимошенкова 10%. Против свих је у првом кругу гласало 2,4%, а у другом 4,3%. И у овој области Тимошенкова сем гласача западноукрајинског концепта није успела да привуче већи број бирача других кандидата из првог круга.

Херсонска област. У првом кругу Јанукович је добио 40,37%, Симоненко око 8%, што значи да је проруска опција добила око половине свих изашлих. Тигипко је добио 15,5%, а Тимошенкова 19,3%. Јацењук је освојио близу 6%, а Јушченко 1,8%.

У другом кругу Јанукович је освојио око 60%, а Тимошенкова 33,7%. Против свих је у првом кругу гласало око 2,4%, а у другом кругу чак 5%. У Херсонској области победа Јануковича је нешто мање изражена него у другим областима југоисточне половине Украјине, али је и даље висока, готово дупло више гласова је освојио у односу на Тимошкову (60% према 33,7%).

Дњепропетровска област. У првом кругу Јанукович је добио 41,67%, а Симоненко 4,65%. Тигипко је добио 22,48%, а Тимошенкова 14,7%. Јацењук је освојио 6,5%, а Јушченко 1,2%.

У другом кругу Јанукович је добио 62,7%, а Тимошенкова 29%. Против свих је у првом кругу гласало 2,4%, а у другом кругу чак 6,75%. Резултати у Дњепропетровској области су слични онима у Херсонској, односно тек нешто убедљивија победа проруске опције, али и то уз више него дупло освојених гласова у односу на Тимошкову.

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

Литвин као представник самог политичког центра, и кога бисмо условно могли сврстати близу Тигипка, освојио је укупно гледано скроман резултат на изборима у првом кругу са свега око 3% бирачког тела на нивоу читаве земље. Међутим, то је приближно рејтингу његовог политичког блока на чијем је он челу и који је управо на свом првом и једином до сада изласку на парламентарне изборе септембра 2007. једва прешао цензус и ушао у парламент што је реално за њега велики успех. Литвин је овај пут остварио скроман резултат у источној Украјини, као и у Галицији, док је у централним деловима земље, највећем делу западне Украјине и Закарпатју, те у западном делу црноморског приморја остварио тек нешто повољнији резултат. У југоисточној половини Украјине у напред анализираним областима постигао је следећи резултат: Луганска област – 0,6%, Доњецка област – 0,57%, Харковска област – 1,3%, Запорожка област – 1,2%, Херсонска област – 2,2%, Кримска аутономна република – 1,2%, Севастопол – 1,5%, Николајевска област – 2,8%, Одеска област – 2,6%, Дњепропетровска област – 1,4%. Иако Тигипко и Литвин имају сличне политичке програме и припадају политичком центру, Тигипко је добио несразмерно више гласова у читавој земљи, а у самој источној половини је постигао повољнији резултат него у осталим деловима земље. Литвин је насупрот томе, у источним областима постигао нешто слабији резултат него у већем делу осталих области.

Из свега овога видимо да је у југоисточној половини Украјине проруска опција убедљиво победила у оба круга, са апсолутном већином. За Тимошенкоу су у другом кругу гласали углавном бирачи који су у првом кругу дали подршку западноукрајинском концепту, док су бирачи центра (Тигипко и Литвин) у већем делу подржали Јануковича, што је у целини њему донело прилично убедљиву разлику у односу на конкурентицињу. Ови избори су потврдили већ раније запажену констатацију о апсолутној већини проруског бирачког тела у овом делу земље.

Области североисточно од Дњепра

Подела у Украјини на доминантно источноукрајинско и западноукрајинско политичко опредељење приближно је ишла током Дњепра. Одступање од овако буквалног разграничења два политичка пола Украјине има своје одступање на југозападу где је читаво црноморско приобаље или административне области Николајевска, Херсона и Одесе потпада у потпуности проруском или источноукрајинском опредељењу. Насупрот томе, источно од Дњепра, у крајњем североисточном делу Украјине три административне области су већински наклоњене последњих година западноукрајинском политичком полу. То су Черниговска, Суми и Полтавска област. Истина овде доминација западноукрајинског политичког пола није изразита, што се нарочито односи на Полтавску и у нешто мањој мери на област Суми. Чак и у Черниговској области која је највише у процентима посматрано опредељена ка

западноукрајинском концепту, источноукрајински пол има између једне трећине и 40% опредељених, док је тај однос у областима Суми и Полтава још тешњи. У пракси чак и у оквиру самих области Полтава и Суми постоје одређени рејони са изразитом бројчаном предношћу једног или другог политичког опредељења. Гласање на овим председничким изборима, а то важи посебно за други круг, није до краја поуздан репер поделе на два политичка пола у ове три области. Разлог бисмо могли тражити у чињеници да је Виктор Јанукович са једне стране изразити представник проруског политичког опредељења, бар у ширем јавном мњењу Украјине, док је са друге стране Тимошенкова умерени представник западноукрајинске опције, која има доста утицаја и код средњих региона и до краја неодређених појединаца. Тако је један део бирачког тела, нарочито у централним регијама, где на неки начин спадају и ове три области, у Тимошенковој видео политичара који није карактеристичан представник западноукрајинског концепта па јој је евентуално дао глас. Дакле, мишљења смо да је уместо Тимошенкове био неки израженији представник западноукрајинског концепта, да би део иначе неодређених политичких гласача а који су гласали сада за Тимошкову, радије гласао против свих или чак не би ни изашао на гласање. Са друге стране, на нивоу читаве земље, услед изразито високог одзива гласача на изборима у западноукрајинским регијама, посебно Галицији (процентуално нешто већим од оних на истоку) гласачи западноукрајинског концепта су се високо мотивисали да изађу на изборе и у другом кругу гласају за Тимошкову (заправо су гласали превасходно против Јануковича, а њу су често третирали «као мање зло»).

Черниговска област. Јанукович је у првом кругу добио 19,5%, а Симоненко 4,4%. Јацењук је добио 5,5%, Јушченко 2,1%, а Тимошенкова чак 42,7%. Тигипко је у овој области освојио 13,3%, а Литвин 3,1%. Дакле, у првом кругу проруска опција осваја близу 25%, западноукрајинска је изражена око 8% (Јацењук, Јушченко, Тјагинбук), а умерена западноукрајинска (Тимошенкова) 42,7%, центар (Тигипко и Литвин) нешто преко 16%.

У другом кругу Тимошенкова је добила 63,6%, а Јанукович 31%. Против свих је у првом кругу било 2,5%, а у другом 4,2%. Начелно Тимошенкова је у другом кругу добила највећи део бирачког тела западноукрајинске опције и приближно половину оних који су претходно гласали за политички центар. Са друге стране, Јанукович је уз Симоненкове гласове успео да добије и око половине бирача центра (Тигипка и Литвина).

Сумска област. У првом кругу Јанукович је добио 18,6%, а Симоненко 6%. Јацењук је освојио 7%, а Јушченко 4,3%, док је Тимошенкова тријумфовала са чак 36,78%. Тигипко је добио 14,5%, а Литвин 3,9%. Дакле, у првом кругу проруска опција је добила око 25%, изражена западноукрајинска око 12%, умерена западноукрајинска (Тимошенкова) око 37%, а центар око 18,5%.

У другом кругу Тимошенкова је освојила 62,89%, а Јанукович 30,4%. Против свих је у првом кругу било 2,7%, а у другом 5,3%. У овој области у којој источноукрајинска опција има иначе нешто бољи резултат него у Черниговској, Тимошенкова је успела да мобилише највећи део бирача не само западноукрајинске опције, већ и центра и да оствари одличан резултат од чак 62,89%, док је Јанукович поред Симоненкових гласова успео да узме тек мањи део бирача (до једне четвртине) који су у првом кругу подржали центар.

У Полтавској области у првом кругу Јанукович је добио 25,27%, а Симоненко 4,85%. Тимошенкова је добила релативну већину са 32%, Јацењук је добио 9%, а Јушченко 3%. Тигипко је освојио 12,2%, а Литвин 3,7%. То значи да је проруска опција добила у првом кругу око 31% гласача, западноукрајинска изражена око 13%, Тимошенкова 32%, а центар око 16%.

У другом кругу Тимошенкова је добила 54,2%, а Јанукович 39%. Против свих је у првом кругу било 3,1, а у другом кругу 5,75% бирача. Дакле, Тимошенкова је у другом кругу поред гласача западноукрајинског концепта добила и око половине центра. Са друге стране, Јанукович је поред Симоненкових гласова добио и око половину која је гласала за политички центар у првом кругу.

Западна Украјина – умерена (без Галиције, Волиније и Закарпатја)

Овај део земље чине следеће области: Кијевска, Кировоградска, Черкеска, Житомирска, Виница, Хмељницка, Черновецка и град Кијев.

Кијевка област. У првом кругу Тимошенкова је добила 42,3%, Јацењук 8,8%, Јушченко 3%. Јанукович је освојио 15,45%, а Симоненко 2%. Тигипко је добио 19%, а Литвин 2%. Дакле, западноукрајинска изражена опција је добила око 13%, западноукрајинска умерена око 43%, проруска 18%, а центар око 21%.

У другом кругу Тимошенкова је освојила 69,7%, а Јанукович 23,6%. Против свих је у првом кругу било 2,9%, а у другом 5,1%. Дакле, Јанукович је успео у другом кругу да

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

постигне лош резултат, а Тимошенкова веома добар. Наиме она је не само добила гласове западноукрајинског концепта, већ и више од три четвртине оних који су у првом кругу гласали за центар.

Хмељницька област. У првом кругу Тимошенкова је добила 40% а Јанукович 15,23%, Јушченко 3,2%, Јацењук 11,5%, Симоненко 2,8%, – Тигипко је добио 13,2%, а Литвин 4,5%. На основу овога западноукрајинска наглашена опција је добила око 19–20%, западноукрајинска умерена 40%, проруска 19%, а центар око 18%.

У другом кругу Тимошенкова је добила око 70%, а Јанукович 25%. Против свих је у првом кругу гласало око 2%, а у другом 3,8%. Тимошенкова је у другом кругу освојила не само већину гласова западноукрајинског концепта него и више од половине политичког центра.

У администрацији самог града Кијева, као посебној области (слично позицији града Севастопоља), у првом кругу Тимошенкова је освојила 35,74%, Јанукович око 16%, Јацењук 8,7%, Јушченко 3,8%, Симоненко 2,5%. У политичком центру Тигипко је освојио 19%, Литвин 2,5%. Западноукрајинска наглашена опција је добила око 13%, западноукрајинска умерена око 36%, проруска око 19%, политички центар 22%.

У другом кругу Тимошенкова је освојила 65,34%, а Јанукович 25,72%. У првом кругу против свих је гласало 4%, а у другом чак 8%. У другом кругу Тимошенкова је добила не само гласове западноукрајинске опције, већ и готово три четвртине које је добио политички центар.

Черкеска област. Тимошенкова је у првом кругу освојила 41%, а Јанукович 17%, Симоненко 3,5%. Јацењук је добио 7%, Јушченко 3,4%. Тигипко је добио 13%, Литвин 3,7%. Западноукрајинска наглашена опција је освојила око 11%, западноукрајинска умерена 41%, проруска око 21%, политички центар око 17%.

У другом кругу Тимошенкова је освојила 65%, а Јанукович 28,84%. Против свих је гласало у првом кругу 2,5%, а у другом 4,5%. У овој области Јанукович је успео да освоји у другом кругу око половину гласова политичког центра, што му је донело мање убедљив пораз него у неким другим областима западне Украјине. Черкеска област се налази на

границе према југоисточној половини земље, и неки њени делови на истоку су већински источноукрајински опредељени.

Кировоградска област. По много чему је специфична у односу на друге области западне Украјине. Дакле већ смо констатовали да је украјински југоисток, напред већ анализираног проруског дела земље, заправо, једна компактна геополитичка целина у коју спадају области Луганска, Доњецка, Запорошка, Харковска, Херсонска, Одеска, Миколајевска, Дњепропетровска, аутономна република Крим и административна област града Севастопоља. Наиме, Кировоградска област се налази на граници између проруског дела земље и западне Украјине. Иако бројчано западноукрајинска концепција има више присталица на нивоу читаве Кировградске области поједини њени делови на југу и истоку, односно на западу и северу су већински орјентисани ка једној или другој опцији. У другим западноукрајинским областима (осим Закарпатја које је због Русина посебан случај) проруска опција је забележила убедљивије поразе. Слично Кировоградској области која је западно од Дњепра, али у географском додиру са црноморским приобаљем које је већински проруско (конкретно области Одесе, Херсона и Миколајевска) и три области које смо претходно анализирали које су источно од Дњепра, а са већинском подршком западноукрајинском концепту где постоји тек тесна већина те опције и чак територијална подела у оквиру самих области на мања подручја која су опредељена ка једном или другом концепту (посебно изражено у областима Суми и Полтавској, а мање у Черниговској).

Кировоградска област. У првом кругу Тимошенкова је добила 34,58%, Јанукович 26,71%. Јацењук 5,8%, Јушченко 1,6%, Тигипко 14,5% и Литвин 4,4%, Симоненко 4,5%. Западноукрајинска наглашена опција је освојила око 8%, западноукрајинска умерена око 35%, проруска око 32%, политички центар 19%.

У другом кругу Тимошенкова је добила 54,66%, Јанукович 39,61%. Против свих је у првом кругу гласало 2,4, а у другом 4,5%. На основу тога Тимошенкова је у другом кругу добила гласове западноукрајинског концепта. Бирачи политичког центра из првог круга су се определили за њу тек у нешто већем броју него за Јануковича.

Чернивецка област. У првом кругу Тимошенкова је добила 32%, а Јанукович 19%, исто колико и Јацењук, Јушченко 8%, Тигипко 8,8%, Симоненко 1,4%. Западноукрајинска наглашена опција је освојила око 29%, западноукрајинска умерена 32%, проруска око 20%, политички центар око 13%.

Други круг председничких избора у Украјини и победа Јануковича

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

У другом кругу Тимошенкова је освојила 66,4%, а Јанукович 27,6. Против свих је у првом кругу гласало 2%, а у другом 4%. Јанукович је у другом кругу освојио око половине гласова политичког центра. Специфичност ове области је висок удео националих мањина, пре свега Румуна.

Житомирска област. У првом кругу Тимошенкова је освојила 32,6%, Јанукович 24,3%, Јацењук 8%, Јушченко 2,8%, Симоненко 3,5%, Тигипко 13,5% и Литвин 7%. Западноукрајинска наглашена опција је дакле освојила око 12%, западноукрајинска умерена 33%, проруска око 28%, политички центар око 21%.

У другом кругу Тимошенкова је освојила 57,5%, а Јанукович 36,7%. Против свих је у првом кругу било 2%, а у другом 4,5%. Бирачи из првог круга политичког центра су приближно по пола гласали за Тимошкову и Јануковича.

Виницка област. У првом кругу је за Тимошкову гласало 46,9%, Јануковича 15%, Јацењука 9,5%, Јушченка 2,8%, Тигипка 11,2%, Литвина 2,6%, Симоненка 3,1%. Западноукрајинска наглашена опција је освојила око 15%, западноукрајинска умерена 47%, проруска око 18%, политички центар око 15%.

У другом кругу Тимошенкова је добила 71%, а Јанукович 24,3%. Против свих је у првом кругу гласало 2,3%, а у другом 3,3%. Јанукович је у другом кругу успео да узме тек нешто више од трећине бирача који су у првом кругу гласали за политички центар.

Закључно виђење западне (умерене или географски посматрано «средњег запада») Украјине је доминација Тимошкове, слабији утицај представника наглашене западноукрајинске опције и снажан утицај проруске опције. Проруска опција у овим областима осваја просечно између 24 и 37% бирачког тела, изражена западноукрајинска (Јацењук, Јушченко и Тјагинбук) 10 до 15%, изван утицаја има центар, а релативну већину добија Тимошенкова, која је у другом кругу (када је било изјашњавање само у односу на њу и Јануковича), била редовно апсолутна већина.

У граничним областима према југоисточној половини земље постоји често унутрашња подела по рејонима на већинску једну или другу опцију. У Кијеву и Кијевској области проруски утицај је нешто мањи него у неким још западнијим областима, попут рецимо

Житомирске. То се можда може тумачити и ексклузивитетом престонице која је своје политичко опредељење везала и за сопствени идентитет главног града, економског, културног и политичког центра велике државе и покушаја стварања свеукрајинског идентитета чији је Тимошенкова карактеристичан политички представник. Стога ће Јанукович имати велики задатак као новоизабрани председник Украјине да се управо у Кијеву избори за подршку и промену слике локалног јавног мњења о себи као лидеру само проруског дела земље. У том правцу велику препреку ће представљати кијевски медији који му до сада, нису били посебно наклоњени.

Западна Украјина (Галиција, Волинија и Закарпатје)

Ову географску целину најзападнијег дела Украјине чини шест области, и то Лавовска, Ивано–Франковска и Тернопільска (ове три области чине историјску Галицију), затим Вољинска и Ровно области (ове две области чине историјску Волинију) и Закарпатска област (која представља посебну културно–историјску целину у којој доминирају Русини).

Лавовска област. У првом кругу у њој је Тимошенкова добила 34,7%, Јанукович 5,67%, Јушченко чак 31%, Јацењук 11%, Тигипко 4,3%, Литвин 1%, приближно колико је добио и Симоненко (рецимо од њих – Литвина и Симоненка далеко је боље прошао у читавој Галицији ултранационалиста Тјагинбук, који је на разини читаве Украјине добио у првом кругу само 1,4 %, а најбољи резултат постигао управо у три административне области које чине Галицију). Дакле, свега око 7% за проруску опцију, центар је добио свега око 6%, а све остало Тимошенкова и наглашена западноукрајинска опција. Сама Тимошенкова је добила око 35%, а западноукрајинске наглашене опције чак око 50%.

У другом кругу Тимошенкова је тријумфовала у овој области са 86,2%, а Јанукович је добио свега 8,6%, уз 4% против свих (у првом кругу је против свих било 1,8%). Дакле, Јанукович је успео добити само око половину бирача који су у првом кругу гласали за политички центар. Чињеница да је Тимошенкова добила чак 86,2% говори о њеној убедљивој победи, која је успела и да мотивише високу излазност бирача у Галицији, која је поново била највиша у целој Украјини. Ако знамо да Тимошенкова није приоритет бирача Галиције утолико је подвиг тако велике излазности овог дела Украјине колосалан.

Ивано-Франковска област. У првом кругу Тимошенкова је добила око 39%, а Јанукович око 5%. Јушченко је освојио 25%, Јацењук око 14%, Тигипко око 4%, а Литвин 1%.

У другом кругу Тимошенкова је освојила око 89%, а Јанукович 7% уз 2,8% против свих (у првом кругу 1,8% против свих). Слично Лавовској области више него убедљива надмоћ западноукрајинске концепције и мршав резултат за Јануковича.

Тернопољска област. У првом кругу Тимошенкова је добила 35,6%, Јанукович 9,8%, Јушченко 26%, Јацењук око 10%, Тигипко 5% и Литвин 1,5%.

У другом кругу катастрофалан пораз Јануковича са свега око 8% добијених гласова, а Тимошенкова је освојила чак 88% уз 2,8 % против свих (у првом кругу 1,8%).

Дакле, општа карактеристика три области које чине Галицију – Лавовска, Ивано-Франковска и Тернопољска је изванредан резултат Јушченка (од 25 до 31%) који је на нивоу остатка Украјине освајао свега неколико процената гласова, а на истоку и југу често и око 1%. У исто време, Тимошенкова је имала релативну већину, са тек нешто већим бројем гласова у првом кругу у односу на Јушченка. Јанукович и проруска опција је овде добијала најмањи удео у читавој Украјини у првом кругу свега око 5%. Интересантно је да је и у другом кругу Јанукович успео да освоји тек око 8 до 9% изашлих бирача, а Тимошенкова целокупан остатак од тек нешто мање од 90% (између 86 и 89%). Политички центар, Тигипко и Литвин је успео да добије тек око 5 до 6%, што је њихов најслабији резултат у читавој земљи када су у питању ови избори.

Волинска област. У првом кругу Тимошенкова је освојила 53,78%, Јанукович 9,6%, Јушченко свега 4,5%, Јацењук 5,4%, Тигипко 10%, Литвин 4,2%. Док је Симоненко у областима Галиције освајао од 0,5 до 0,7%, овде у Волинији је добио 2,3%.

У другом кругу победила је Тимошенкова са 81,85%, а Јанукович је добио свега 14%. Против свих је у првом кругу било 1,7%, а у другом 3,11%.

Равенска област. У првом кругу Тимошенкова је добила 43,85%, Јанукович 12,5%, Јушченко 7%, Јацењук 7%, Тигипко 10,7%, Литвин 7%, Симоненко 1,8%.

У другом кругу Тимошенкова је добила 76,2%, а Јанукович 18,91%. Против свих је у првом кругу било 2,19, а у другом 3,65%.

Ако анализирамо резултате Волинског краја и његове две области Волинске и Равенске, резултати су слични као у Галицији, мада мање изражени. То се нарочито односи на далеко слабији резултат Јушченка који је овде сличан оном који је добио Јацењук (у Галицији је Јушченко имао у просеку преко два пута више гласова од Јацењука, који је опет у осталим деловима Украјине постигао повољнији резултат од одлазећег председника). Извесна дистанца коју Јацењук има у односу на нацизам и његово јеврејско порекло, можда је могла да изазове додатну баријеру код дела бирача Галиције, који величају нацистичке «хероје» из Другог светског рата (током Другог светског рата велики број Галичника је учествовао као добровољци у нацистичким редовима, укључујући и СС дивизију «Галиција»). У том правцу је председнички кандидат ултрадесничар Тјагинбук, који се ослања идеолошки на нацистичку прошлост, управо у Галицији освојио несразмерно више гласова него у осталим деловима земље. Јанукович је овде прошао нешто боље него у три области Галиције. То се у првом кругу односи и на политички центар, који је добио од 15 до 20% изашлих бирача, што је вишеструко повољнији резултат него у Галицији.

Најзад, због специфичности Русина као посебне етно–националне групације у Украјини који доминирају Закарпатском облашћу, овде су резултати редовно битно друкчији не само од суседне Галиције и Волиније, већ и од читаве западне Украјине. У *Закарпатској области* у првом кругу највише гласова је добио Јанукович 29,65%, Тимошенкова 26,2%, Јацењук 10%, Јушченко 6%, Тигипко 10%, Литвин 3,2%, Симоненко 1%.

Међутим, у другом кругу Тимошенкова је победила у овој области са 51,66%, а Јанукович је добио 41,55%. Против свих је у првом кругу било 2,58%, а у другом чак 4,46% изашлих бирача. Отуда ова област више подсећа на оне прелазне између западне и источне половине земље, него на западну Украјину, што је последица русинског идентитета.

Укупно посматрано најзападнији део Украјине је снажна тврђава идеје о самосталној држави, што је на неки начин и већинска идеја остатка западног дела земље. Међутим, за разлику од простора између Дњепра и Галиције, управо овај најзападнији део земље негује и снажан набој дистанце и чак анимозитет према сваком облику заједништва са Русијом (изузетак је због Русина Закарпатска област). Имајући насупрот томе већинско расположења ка заједништву са Русијом југоисточне половине земље, то у исто време представља оверу располућености земље – политичку и чак цивилизацијску (да

парафразирамо по том питању Хантингтона из његовог знаменитог дела «Сукоб цивилизација», део посвећен Украјини).

Управо резултати гласања за председника Украјине где је након два круга гласања изабран Јанукович, показују по ко зна који пут, чињеницу о оштро зацртаним поделама земље на регионалне целине од којих се издвајају укупно посматрамо три. Југоисточна половина земље, коју чини десет административних целина (осам области, аутономна република Крим и град са посебним статусом Севастопољ), је огромном већином проруски опредељена. Другу целину представља западна Украјина (без Галиције, Волиније и Закарпатја на крајњем западу земље). Ова област је стабилном већином (али ни изблиза тако убедљивом као што је то случај са крајњим западом земље) окренута самосталној држави, која би по могућности имала у спољнополитичкој релацији добре односе са Русијом и чак неки вид интеграција са њом и постсовјетским простором, паралелно са оним на западу ка ЕУ, чиме не би суштински био угрожен интегритет земље. У унутрашњој политици постоји спремост да се југоисточној половини земље изађе у сусрет по већем броју питања што опет не би смело да угрози целовитост и интегритет државне целине. Трећу целину представља крајњи запад земље где је доминантна тежња ка једнообразности и централистичком начину уређења државе по моделу западноукрајинског идентитета и потискивања руског идентитета у јужним и источним областима. У спољној политици се заступа окренутост западу и дистанца (у оној мери колико је то уопште могуће) према Русији и постсовјетском простору.

Неприкосновени фаворит југоисточне половине земље је Партија региона и персонално као политичар Јанукович уз изванредан утицај и Симоненка. Када је у питању средишња и делови западне Украјине које смо овде анализирали ту је до сада најутуцајнија Тимошенкова и њен политички блок – Блок Јулије Тимошенко. Када је у питању крајњи запад земље ту је фаворит била коалиција Наша Украјина–Народна самоодбрана, а персонално Јушченко, а у последње време изванредан утицај има и Јацењук. Велика предност Јануковича и Партије региона је што они и у областима где не доминирају апсолутно, имају снажну организацију и подршку значајног дела бирачког тела. Насупрот томе, југоисточна половина земље са десет административних области је неосвојива тврђава у којој доминира искључиво проруска опција, чији је најјачи представник управо партија региона и персонално Виктор Јанукович. Ослонац на проруски идентитет, православну цркву, антифашистичку борбу из новије историје, подршка радника великих индустријских гиганата, имиџ запаженог привредника, све то се показало веома важним и на крају пресудним да Виктор Јанукович у укупном билансу постане победник и нови председник Украјине, а његова странка и даље убедљиво најјача на нивоу читаве земље.

Свакако да ће Јанукович и Партија региона бити високо мотивисани да се што пре

формира влада, (што би могло да укључи и нове изборе уколико се не нађе заједнички језик са Литвином или Јушченком), у којој би Партија региона имала доминанту улогу. При томе, само персонално решење новог премијера и није толико најбитније, мада није искључено да то буде неко и ван Партије региона, попут Тигипка или чак Јацењука. У сваком случају, локални избори су већ у мају као нови тест односа снага у земљи. Да ли ће доћи и до нових превремених парламентарних избора зависи од успеха напора Јануковича и Партије региона да већ сад и без нових избора формирају владу са неким од постојећих партија у парламенту (врховној ради). Комунисти на чијем је челу Симоненко су априорно спремни да подрже Партију региона, али за већинску владу недостаје још неколико мандата, па је стога потребно да у њу уђу и Блок Литвина или Наша Украјина Виктора Јушченка. Уколико се споразум не направи убрзо вероватни су превремени парламентарни избори, које жарко прижељкују два политичара који су управо формирали своје странке и постигли солидан резултат у првом кругу председничких избора 17. јануара – Тигипко и Јацењук. Партија региона у коалицији са било којим од њих (уз капарисане комунисте) може комотно да формира будућу владу. Стога се посебно Тигипко, који је за разлику од Јацењука програмски близак са «регионима» често апострофира као потенцијални председник владе која би се формирала након следећих избора.

Једно остаје неспорно, победом на председничким изборима 2010. Виктор Јанукович и Партија региона су истакли своју позицију доминантних субјеката у политичком животу Украјине, што представља дефинитивни дисконтинуитет са остацима политике тзв. Наранцасте револуције у земљи. Упркос томе, велике разлике по политичко–културном опредељењу у земљи по регијама остају. Те разлике председнички избори 2010. не само да нису умањили, већ су их, а то показује и ова наша анализа, истакли. Отуда су изазови за новог председника Јануковича и будућу владу, без обзира ко је буде формирао, велики, нарочито ако се узме у обзир привредни колапс који је наслеђен из претходног периода доминације «норанцастих». Вероватно је и то један од важних разлога зашто, бар до даљњег, бивши председник Јушченко и његов норанцасти шал одлазе у историју. Са друге стране упркос неспорној победи Јануковича и великој виталности и снази Партије региона, подељеност земље по политичком-цивилизацијском одређењу остаје и она се не може занемарити, али је сигурно да би се умешном политиком тражења консензуса по важним питањима и битним побољшавањем привредне ситуације ове разлике могле ставити у други план.

Дакле, Виктор Јанукович чији су милиони присталица кроз (успешну) предизборну кампању носили препознатљиви плави шал Партије региона добија шансу коју је дуго чекао – да води Украјину као председник државе. Он је 25. фебруара у Кијеву инагуриран за председника државе добивши том приликом након полагања заклетве симболички пратећа знамења – украшену ленту и атамански (козачки) буздован. Сада је потез на Јануковичу, који је до сада више пута обављао државну функцију председника владе –премијера и то на један прилично успешан начин (бар кад је реч о привредним

Други круг председничких избора у Украјини и победа Јануковича

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

результатима), да покаже колико је успешан као шеф државе.

Подаци о изборима су коришћени из украјинске штапме и са сајтова:

www.unian.net

www.mycityua.com

www.glavport.net

www.novaya.com.ua

www.profil-ua.com

www.glavred.info

www.izvestia.com.ua

www.inozmi.glavred.info

www.ouch.kiev.ua

www.telekritika.ua

Други круг председничких избора у Украјини и победа Јануковича

Пише: Драган Петровић
среда, 03 март 2010 11:53

www.ua.ru

www.internews.us

[www .city-tv.kiev.ua](http://www.city-tv.kiev.ua)